2. De uitdrukkelijke afwijzing door de Commissie van verzoekers vordering van 3 januari 1972 om zijn werkzaamheden en onderzoekingen overeenkomstig werkkaart III-4-01/1971 te mogen hervatten, wordt nietig verklaard;

3. In het kader van de onderhavige procedure wordt het sub 4 gevorderde afgewezen;

4. Het sub 5 gevorderde wordt afgewezen;

5. Verweerster wordt verwezen in de kosten.

Sørensen Kutscher Mackenzie Stuart

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op elf juli negentienhonderdvierenzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President van de Tweede Kamer
M. Sørensen

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL A. TRABUCCHI VAN 21 JUNI 1974 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Wederom wordt van Uw Hof een beslissing gevraagd in een geschil rond een ambtenaar van de wetenschappelijke dienst en dat roert aan het broze samenstel van de positie van een onderzoeker, de vrijheid waarmee hij zijn speurwerk moet kunnen verrichten, en zijn verplichtingen als lid van een organisatie die tevens een administratieve organisatie is. Vrijheid van onderzoek en de met een verantwoordelijke leiding gepaard gaande noodzaak van controle en mogelijkheid van beoordeling: dit zijn elementen waarmee Uw Hof bij zijn beslissing rekening moet houden. In casu komt daarbij nog een ander preliminair punt: Uw Hof kan slechts oordelen over enkele aspecten van een feitencomplex dat in de huidige stand van het geding opdoemt uit elkaar — in verschillende opzichten — tegensprekende verklaringen van bij de

1 — Vertaald uit het Italiaans.

zaak betrokken ambtenaren; het is dan ook niet eenvoudig steeds de eigenlijke kern te vatten van een beroep dat slechts grond vindt in enkele juridische aspecten van een situatie die althans tot op heden versluierd is gebleven.

Een wetenschappelijk ambtenaar van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek te Ispra wordt, in verband met een researchactiviteit, door zijn directe hiërarchieke chef beschuldigd van feiten en omstandigheden die zijn reputatie als wetenschapsman kunnen schaden. De Commissie, in de persoon van de directeur-generaal van het Centrum, acht die kritiek ernstig genoeg om een tuchtprocedure in overweging te nemen. De beschuldigde ontkent de juistheid van de kritiek en verwijt zijn directe chef zich door persoonlijke antipathie te laten leiden. De Commissie maakt zich vervolgens van de zaak af met de mededeling dat zij de aangelegenheid beschouwt als een „wetenschappelijk verschil van mening", dat uitsluitend de beide ambtenaren persoonlijk aangaat.

Tegenover deze formele weigering van de Commissie de beschuldigingen ongegrond te verklaren, tracht de beschuldigde thans eerherstel te verkrijgen door het Hof voorziening te vragen tegen de nalatigheid van de instelling.

Verweerster houdt overigens staande dat zij zelf verzoeker nooit ergens van heeft beschuldigd, en neemt gedurende het gehele geding een strikt neutrale houding aan.

De enige die dan kennelijk achter die beschuldigingen staat, is de persoon van wie ze rechtstreeks afkomstig zijn, maar die is geen partij bij het geding en is daarin zelfs niet als getuige gehoord.

De onderhavige procedure heeft niet het karakter van een strafproces, waarin de verdachte bij gebrek aan bewijs voor de gegrondheid van het te laste gelegde moet worden vrijgesproken. Zelfs is het geen beroep tegen een tuchtmaatregel, waarbij het ontbreken van bewijs voor de feiten waarop het bestreden besluit is gebaseerd, tot nietigverklaring zou kunnen leiden. Wij verkeren in de enigszins paradoxale situatie dat de aangesproken partij, die ook het best licht zou kunnen werpen op de ingewikkelde feitelijke aspecten van de aan het geding ten grondslag liggende kwestie, zich als buitenstaander beschouwt en ook daadwerkelijk geen enkel belang stelt in de kernvraag van het beroep: de gegrondheid van de door verzoekers directe chef tegen deze ingebrachte beschuldigingen.

Zowel om formele als materiële redenen (het niet-procespartij zijn van de auteur der beschuldigingen, respectievelijk de noodzaak eerst klaarheid te brengen in de ingewikkelde feiten) zou het derhalve onmogelijk zijn om in de huidige stand van het geding de zaak ten gronde te beslissen. Ten aanzien van het beroep tot nietigverklaring van het afwijzend besluit van de Commissie op verzoekers primaire klacht — in wezen een verzoek om eerherstel — kan Uw Hof dus eigenlijk niet méér doen dan vaststellen of de Commissie door afzijdig te blijven haar plicht heeft verzaakt.

Zo ja, dan zou dat afwijzend besluit moeten worden nietig verklaard en zou het aan de Commissie zelf moeten worden overgelaten hoe zij de door de beschuldigingen bij haar diensten ontstane situatie het best kan oplossen.

2. De directe aanleiding tot het onderhavige geschil is gelegen in een memorandum met het opschrift „vervalsing van experimentele resultaten", dat op 4 mei 1971 door verzoekers chef, het afdelingshoofd Malvicini, werd gericht aan Directeur-generaal Capiroglio van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van Euratom te Ispra. Daarin werd verzoeker, wetenschappelijk ambtenaar van het Centrum, ervan beschuldigd de experimentele gegevens van een onderzoek betreffende isotopenscheiding, dat hij in samenwerking met de afdeling Biologie van Euratom had verricht, te hebben vervalst met het doel een bepaald effect aan te tonen. Deze beschuldiging werd herhaald in een op 6 juli 1971 gedateerd memorandum van dezelfde Malvicini aan directeur Caprio-

glio; hierin werd verzoeker verweten de waarden van de onderzoekresultaten te hebben willen veranderen ten einde een effect aan te tonen.

Tijdens de procedure kwam vervolgens een interne nota van Malvicini van 21 oktober 1971 ter tafel, waarvan verzoeker beweert niet eerder kennis te hebben gehad en waarin in feiten waarop de beschuldiging berust, gedetailleerd zijn weergegeven. Gezien het belang van dit zo laat aan het licht gekomen stuk, lijkt het mij goed het essentiële gedeelte ervan in extenso te citeren:

„Guillot gaf mij de resultaten van de tussen 28 april 9.46 uur en 29 april 11.25 uur verrichte metingen te zamen met de printerlijsten van de analysator, maar van 11 van de 14 metingen, verricht tussen 29 april 11.35 uur en 30 april 7.10 uur, uitsluitend de resultaten.

Daags daarna, op 1 mei, toen ik de gegevens van de laatste metingen in grafiek wilde brengen, bemerkte ik dat ik de printerlijsten niet had; in de mening dat ik ze op de tafel had laten liggen, ging ik naar mijn bureau, maar vond ze niet. In een papiermand ontdekte ik echter een strook van een Olivetti-rekenmachine, met de spectraalwaarden van de laatste zes metingen. Deze waarden klopten niet met die welke ik van Guillot had gekregen.

Maandagochtend 3 mei verzekerde Guillot desgevraagd dat hij mij de ongecorrigeerde gegevens van de analysator had bezorgd. Toen ik hem liet zien dat ik beschikte over de gegevens op de strook van de rekenmachine, wist hij niet wat te zeggen en verliet het gebouw.

Achterdochtig geworden zocht ik alle printerlijsten en rekenmachinestroken uit de afvalemmers bijeen. 's Middags kwam Guillot naar de Inrichting en zei dat hij de gemeten waarden op aangepaste wijze had gecorrigeerd, omdat hij op de 30e, toen hij de opstelling demonteerde, had geconstateerd dat de fles met het radioactieve mengsel scheef stond. Om zijn beweringen te staven bood hij een nota aan, die ernstige verwijten aan mijn adres bevatte, met een technisch aanhangsel van acht bladzijden met berekeningen, tabellen en grafieken, waaruit moest blijken dat de correcties in de uitslagen van de laatste zes metingen vanwege de schuine positie van de fles noodzakelijk waren om ze met de waarden van de 29e in overeenstemming te brengen.

Nadat ik de bijeengezochte printerlijsten stukje voor stukje had gereconstrueerd, stelde ik tot mijn verbazing vast dat ook de na 29 april 11.35 uur gevonden gegevens achteraf op ‚dezelfde aangepaste' wijze waren gecorrigeerd, en gaf mij rekenschap van de redenen waarom Guillot, toen hij bezig was de technische bijlage op te stellen, schriftelijk de in mijn bezit zijnde lijst met spectra had teruggevraagd."

Wij behoeven op dit moment niet nader in te gaan op de bijzonderheden van het door Malvicini's kritiek veroorzaakte geschil, of op verzoekers toelichtingen betreffende het noodzakelijke en adequate karakter van een correctiecoëfficiënt die hij, anders dan Malvicini in zijn zo juist geciteerde nota beweert, uitsluitend zou hebben toegepast op het laatste deel van zijn onderzoek in verband met de toevallig onjuiste stand van een daarbij gebruikt instrument; zeker is echter dat de ten aanzien van verzoeker gebezigde uitdrukkingen diens beroepseer aantasten en hem in het wetenschappelijke milieu waarin hij werkzaam is, ernstig kunnen schaden.

Verzoeker betoogt dat er al enige tijd onenigheid bestond tussen hem en Malvicini, zozeer zelfs dat hij meende het slachtoffer te zijn van een ware hetze van zijn afdelingshoofd. Dat zou onder meer vooral blijken uit het feit dat verzoeker enige tijd geleden geen toestemming kreeg om een artikel te publiceren over bepaalde resultaten van zijn onderzoek; deze kwestie leidde tot een geding voor Uw Hof (zaak 91-71), waarin het echter niet tot een uitspraak kwam omdat de toestemming later toch werd gegeven. Uit de bijlagen I, II en XVI bij het verweerschrift blijkt overigens dat behalve Malvicini ook verscheidene andere we-

tenschappelijke ambtenaren van het Centrum van Ispra tegen publikatie hadden geadviseerd, en dat deze vervolgens is toegestaan op de uitdrukkelijke voorwaarde dat het gepubliceerde geheel en uitsluitend voor rekening van de auteur zou zijn.

Verzoeker voert nog andere feiten aan ten bewijze van de beweerde kwaadwilligheid jegens hem, met name de omstandigheid dat hij, anders dan zijn collega's en ondergeschikten, al vele jaren lang geen promotie of premie meer heeft gekregen, en de afwijzing van zijn verzoeken om te mogen deelnemen aan studiecongressen over het onderwerp waarmee hij zich bezighield. Het is niet nodig daarop verder in te gaan. Het voorafgaande moge volstaan om het kader te schetsen van de problematische menselijke en wetenschappelijke verhoudingen waarin wij de feiten moeten plaatsen om hiervan een duidelijk beeld te krijgen.

3. In aansluiting op genoemd memorandum van 4 mei 1971 verzocht directeur Caprioglio zijn staf bij nota van 17 mei 1971 de situatie te onderzoeken; in die nota merkte hij op dat de door Malvicini gemelde feiten hem ernstig genoeg leken om een tuchtprocedure in te leiden. Op een schriftelijk verzoek van Guillot om nadere informatie daaromtrent liet Caprioglio op 7 juli 1971 weten dat hij de door zijn staf verzamelde gegevens moest afwachten alvorens over de opening van een tuchtprocedure te kunnen beslissen.

Op een vraag van verzoeker omtrent de voortzetting van zijn onderzoek betreffende de isotopenscheiding, antwoordde Malvicini op 9 juli 1971 schriftelijk als volgt: „Naar aanleiding van Uw verzoek lijkt het mij noodzakelijk om, alvorens de lopende werkzaamheden voort te zetten en nieuwe experimenten te ondernemen, de balans op te maken van de resultaten van het tot dusver verrichte onderzoek betreffende de scheidingseffecten."

Hiermede werden, kennelijk slechts voorlopig, de namens de sectie Biologie aan verzoeker opgedragen werkzaamheden stopgezet, werkzaamheden die hij part-time had verricht naast zijn andere taak, namelijk het personeel van Ispra systematisch op interne besmetting te controleren. Blijkens verzoekers werkprogramma voor 1971 zou dit onderzoek voor rekening van de sectie Biologie het gehele jaar duren.

Bij memorandum van 8 november 1971 aan directeur Caprioglio beklaagde verzoeker zich erover niets meer te hebben vernomen van het onderzoek in verband met Malvicini's beschuldigingen aan zijn adres, en verlangde hij dat die beschuldigingen volledig en openlijk zouden worden teruggenomen.

Bij hetzelfde memorandum verzocht hij bovendien beëindiging van de door Malvicini bevolen opschorting van zijn experimenten, en overbrenging van dit reeds voor 1971 voorziene experimentenprogramma naar 1972. Deze verzoeken werden herhaald bij memorandum van 6 december 1971.

Op 3 januari 1972 diende Guillot een verzoek in de zin van artikel 90 van het Statuut in bij de voorzitter van de Commissie van de Europese Gemeenschappen; daarin vroeg hij:

— intrekking van Malvicini's beschuldigingen en erkenning van de juistheid van de resultaten van zijn experimenten;

— de machtiging en de noodzakelijke middelen om dat onderzoek voort te zetten;

— een passende vergoeding van de schade, veroorzaakt door de beschuldigingen en het verbod tot voortzetting van zijn onderzoek.

Op 14 april 1972 deelde de vice-voorzitter van de Commissie, zonder uitdrukkelijk in te gaan op het eerste verzoek betreffende de intrekking van de beschuldigingen waardoor verzoeker in zijn beroepseer was aangetast, mede dat er nooit een tuchtprocedure tegen verzoeker was ingeleid, en beval uit diens persoonsdossier te verwijderen: het memo-

randum van 4 mei van Malvicini aan Caprioglio, het memorandum van 17 mei van Caprioglio betreffende het verzoek om gegevens in verband met een eventuele tuchtprocedure, het memorandum van 24 juni 1971 van verzoeker aan Caprioglio (abusievelijk aangeduid met de datum 26 juni) met het verzoek een groep deskundigen te belasten met de controle van de onderzoekresultaten bedoeld in Malvicini's memorandum van 4 mei, en ten slotte het memorandum van 7 juli 1971 van Caprioglio aan verzoeker betreffende het vooronderzoek in verband met de eventuele opening van een tuchtprocedure.

Guillots tweede verzoek werd door de vice-voorzitter van de Commissie afgewezen op grond dat de werkzaamheden waarvoor machtiging tot voortzetting was gevraagd, niet voorkwamen op een door de Raad goedgekeurd programma van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek; tot besluit schreef hij van mening te zijn dat noch het eerste, noch het tweede verzoek gerechtvaardigd was en dat er mitsdien geen reden bestond voor schadevergoeding.

4. Ofschoon verzoeker in zijn inleidend verzoekschrift nietigverklaring heeft geëist van de afwijzing door verweerster van het eerste punt van zijn administratieve klacht van 3 januari 1972, heeft hij later in de conclusie van repliek gepreciseerd dat die eis uitsluitend betrekking heeft op de weigering Malvicini's beschuldigingen ongegrond te verklaren, en niet noopt tot een uitspraak omtrent de juistheid van zijn bevindingen en wetenschappelijke stellingen.

Zelfs met deze beperking zou de eerste eis van verzoeker, letterlijk genomen, moeten worden afgewezen. In zijn inleidend verzoekschrift bepaalt hij zich immers tot een verwijzing naar hetgeen hij bij zijn administratieve klacht heeft gevraagd, in de eerste plaats dus dat de Commissie Malvicini zou gelasten de beschuldigingen terug te nemen. Maar de Commissie kan natuurlijk haar ambtenaren niet tot zoiets verplichten. Wat de instelling wèl kon, was de gegrondheid van de beschuldigingen onderzoeken, en wanneer daarvoor onvoldoende bewijs kon worden gevonden, dit aan de belanghebbende mededelen: zoals tijdens de mondelinge behandeling duidelijk is gebleken, is het dit wat verzoeker in feite wil.

De omstandigheid dat de Commissie geen formele tuchtprocedure heeft geopend, is niet voldoende om de twijfels weg te nemen die wellicht tot schade van verzoekers goede naam door de beschuldigingen zijn gerezen. De reden daarvan kan immers eenvoudig een zaak van opportuniteit zijn geweest. Door derhalve, aldus verzoeker, niet het nodige te doen om de beschuldigingen met betrekking tot de uitoefening van zijn werkzaamheid als ambtenaar van de Commissie te ontzenuwen — of eventueel de gegrondheid ervan vast te stellen —, is de instelling tekortgeschoten in haar verplichting ex artikel 24 van het Statuut: bijstand verlenen aan haar ambtenaren, inzonderheid met betrekking tot grove beledigingen, beschimpingen en smaad, waaraan de ambtenaar bloot staat uit hoofde van zijn hoedanigheid en functie.

Verweerster betoogt daarentegen dat verzoeker volledige genoegdoening heeft verkregen toen zijn omstreden werkzaamheden aan het oordeel van bekwame en te goeder trouw zijnde personen werden onderworpen, zulks overeenkomstig zijn verzoek aan de Directeur-generaal van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, die uit dat onderzoek de juiste conclusies heeft getrokken.

Opgemerkt dient overigens dat het advies van die groep van deskundigen uitsluitend betrekking heeft en kritiek oefent op de wetenschappelijke waarde van verzoekers onderzoekresultaten, maar niets zegt over de juistheid en betrouwbaarheid van de toegepaste onderzoekmethoden. Met dat stuk kan derhalve niet zijn voldaan aan verzoekers wens om de beschuldigingen die nu juist met betrekking tot zijn methoden en wetenschappelijke oprechtheid waren vervat in

het memorandum van 4 mei 1971 en ter kennis gebracht van verscheidene ambtenaren van het Centrum, uit de wereld te helpen.

5. Mag verzoeker van zijn instelling verlangen dat deze bij beschuldigingen van een superieur betreffende een dienstwerkzaamheid tussenbeide komt, in die zin dat zij, wanneer niet van de gegrondheid der beschuldigingen blijkt, de betrokken ambtenaar van blaam moet zuiveren? Anders gezegd, kan verzoeker vergen dat het bevoegde gezag van zijn instelling al het mogelijke doet om de gegrondheid der beschuldigingen aan te tonen of, zo dat niet mogelijk blijkt, deze openlijk te doen terugnemen?

Het is een algemeen criterium van goed bestuur dat de instelling bij gebeurtenissen als deze deze niet eenvoudig afzijdig kan blijven en de verhouding tussen de ambtenaren kan laten verslechteren alsof dat niets met de dienst te maken zou hebben. De instelling is daarentegen juist verplicht al het mogelijke te doen om de situatie te saneren, niet alleen omdat deze strijdig is met het dienstbelang, maar ook — en daar komt het in casu op aan — omdat deze onverenigbaar is met de eerbied voor de persoon van haar ambtenaren, die zij op haar terrein behoort te beschermen. Dit volgt ook uit artikel 24 van het Statuut, dat volgens 's Hofs rechtspraak ook van toepassing is op voorvallen binnen de instellingen (arrest van 8 juli 1965, zaak 83-63, Krawczynski, Jurispr. 1965, blz. 806). In casu zouden de diensten van de Commissie stellig de eerst aangewezene zijn geweest om klaarheid te brengen in een geschil dat een werkzaamheid van Euratom betreft.

Uit de verklaringen van verweerster blijkt evenwel dat de Commissie, toen zij eenmaal had afgezien van een tuchtprocedure, de zaak heeft beschouwd als een privé ruzie tussen Malvicini en verzoeker. Waar het echter gaat om uitlatingen van een directe chef, die de wetenschappelijke reputatie van een ambtenaar konden schaden en rechtstreeks verband hielden met een dienstwerkzaamheid, is het onaanvaardbaar dat de instelling waaronder de twee ambtenaren ressorteren en die de beschuldigingen aanvankelijk ernstig genoeg vond voor een tuchtprocedure, de hele zaak bagatelliseert zonder ze behoorlijk op te helderen.

Door het Hof gevraagd naar de redenen waarom zij een onderzoek van de feiten welke verzoeker door zijn chef waren aangewreven, onnodig achtte, heeft de Commissie bij de mondelinge behandeling daarvan geen behoorlijke verklaring kunnen geven.

Blijkens verzoekers persoonsdossier hebben wij hier te doen met een zeer bekwaam ambtenaar, zowel wat betreft zijn wetenschappelijke opleiding als zijn arbeidsrendement en —gedrag. Vanaf zijn indiensttreding in 1961 zijn alleen maar positieve rapporten over hem uitgebracht. Dat geldt ook voor de twee laatste beoordelingen, van 1967 en 1969, van de hand van afdelingschef Malvicini zelf. Des te ernstiger lijkt derhalve het verzuim van verweerster om al het mogelijk te doen ter opheldering van een zo onaangename situatie. Men kan dus wel degelijk stellen dat zij door dat verzuim haar verplichting ex artikel 24 van het Statuut van de ambtenaren heeft geschonden; dit levert een onrechtmatigheid op die, wanneer de gegrondheid van de beschuldigingen niet kan worden aangetoond, verweerster aansprakelijk maakt voor de schade die daaruit voor verzoeker is ontstaan.

Maar zelfs indien het Hof de handeling der Commissie — het hier bestreden afwijzende besluit — onrechtmatig zou verklaren, kan het verzoeker niet zelf volledige genoegdoening verschaffen, aangezien voor een beslissing nopens het gevraagde eerherstel eerst de beschuldigingen zouden moeten worden onderzocht; dit zou een onderzoek van feitelijke gegevens en een beoordeling van zuiver technische onderwerpen vergen, waartoe het Hof zonder deskundige hulp niet in staat is.

6. De Commissie heeft uitdrukkelijk aangeboden een deskundigenonderzoek te

doen instellen, indien het Hof zich niet zou kunnen verenigen met haar hoofdstelling, dat het om een wetenschappelijk geschil tussen twee ambtenaren gaat, waarin zij zich niet behoeft te mengen. En ofschoon verzoeker meent dat het niet zal meevallen de gang van zaken na zoveel tijd nog nauwkeurig te reconstrueren, verzet ook hij zich niet tegen instructiemaatregelen ter opheldering van de feiten die tot Malvicini's aantijgingen hebben geleid.

Na de mondelinge behandeling heeft de Commissie verzoeker formeel het aanbod gedaan de experimenten te herhalen. Maar die herhaling, welke, zo zij bijtijds had plaatsgevonden, het onderhavige geding waarschijnlijk had kunnen voorkomen, kan niet beslissend zijn voor de oplossing van het gehele geschil: zij betreft immers de wetenschappelijke geldigheid van de resultaten van het eerder gedane onderzoek, en niet de oprechtheid van verzoekers gedrag.

Voor een uitspraak inzake verzoekers eerste eis zouden met name de volgende punten moeten worden opgehelderd:

1. Is het juist dat verzoeker zijn chef Malvicini de aangepaste resultaten van de experimenten heeft gegeven in plaats van die welke waren afgedrukt op de stroken van de printer en de rekenmachine, zonder zelfs maar aan te geven dat aanpassing had plaatsgehad?

2. Waren alleen de gegevens van de laatste zes metingen aangepast, zoals verzoeker schijnt te beweren (in zijn memorandum van 7 mei 1972 aan directeur Caprioglio), of ook die van de eerdere onderdelen van het experiment, zoals Malvicini in zijn nota van 21 oktober 1971 stelt, en bestaat daarvoor een wetenschappelijk aanvaardbare verklaring?

3. Na opheldering van deze twee feitelijke punten zou een deskundigenonderzoek nodig zijn om vast te stellen of verzoeker wetenschappelijk gezien, correct handelde

   a) bij het wijzigen van de gevonden waarden,

   b) bij de presentatie van het resultaat van zijn onderzoekingen.

Pas nadat hierin klaarheid is gebracht, zou het Hof zich volledig kunnen uitspreken over de voornaamste eis van verzoeker, en wel door met behulp van die gegevens ook de goede trouw van alle betrokkenen te beoordelen.

Zonder een door het Hof zelf met deskundige bijstand verricht onderzoek is het in de onderhavige procedure derhalve niet mogelijk ten volle te voldoen aan datgene waar het verzoeker in wezen om gaat. Afgezien van de omstandigheid dat het Hof zich niet kan bezighouden met de juistheid van de door verzoeker betwiste beschuldigingen, is het immers onmogelijk deze ongegrond te verklaren zonder eerst althans de aanklager te horen; deze kan men immers niet zonder meer desavoueren, omdat zulks zou betekenen dat men hem implicite van laster beschuldigt zonder hem gelegenheid te geven de juistheid van zijn beweringen aan te tonen. Het gaat niet aan een derde te laten opkomen voor het laakbare stilzitten van de Commissie.

Aan de hand van de processtukken kunnen wij dus alleen maar vaststellen dat de Commissie is tekortgeschoten in haar verplichting om de beschuldigingen te onderzoeken welke tegen een ambtenaar zijn ingebracht door zijn directe chef in verband met een werkzaamheid die strikt aangenomen wel niet onder het werkprogramma van het betrokken Centrum valt, maar toch een werkzaamheid is van de Gemeenschap waartoe het Centrum behoort, en mitsdien als een dienstwerkzaamheid moet worden beschouwd. Wanneer wij derhalve verzoekers eerste eis opnieuw formuleren en, zoals verzoeker zelf trouwens in zijn repliek heeft te kennen gegeven, opvatten als een verzoek om eerherstel, dan kan het Hof alleen maar vaststellen dat de Commissie haar plicht om de beschuldigingen aan het adres van verzoeker te onderzoeken heeft verzaakt; zij kan zich derhalve niet langer daaraan onttrekken zonder op-

nieuw te handelen in strijd met een verplichting krachtens het Statuut, en bovendien met een uitspraak van het Hof tot nietigverklaring van het betrokken afwijzende besluit, en zonder zich aan nieuwe schadevorderingen bloot te stellen.

7. Verweerster beroept zich op de niet-ontvankelijkheid van verzoekers vordering tot nietigverklaring van de weigering hem toestemming te geven zijn experimenten in samenwerking met de sectie Biologie voort te zetten. Aangezien het verbod tot voortzetting van dat onderzoek is vervat in Malvicini's nota van 9 juli 1971, zou de beklagtermijn overeenkomstig artikel 90 van het Statuut op 8 november 1971, toen verzoeker Directeur-generaal Caprioglio verzocht om nietigverklaring van dat besluit, reeds zijn verstreken. Daarom kon, aldus nog steeds de Commissie, door de vervolgens tot haar gerichte klacht van 3 januari 1972 de reeds verstreken termijn niet opnieuw gaan lopen. Het daarop door de Commissie genomen en in de onderhavige procedure aangevochten uitdrukkelijke besluit zou bovendien niet meer zijn dan een bevestiging van het besluit van 9 juli.

Dit verweer gaat niet op. Het besluit van 9 juli 1971 tot opschorting van de betrokken experimenten was immers zodanig geformuleerd, dat het slechts een zuiver voorlopig karakter kon hebben, afhankelijk van het lopende onderzoek betreffende de resultaten van de eerste experimentenreeks. Volgens vaste rechtspraak begint een beroepstermijn eerst te lopen na een definitief besluit van het bevoegde gezag. Daarom kan Guillots verzoek van 8 november 1971 aan de directeur-generaal tot hervatting van de voordien opgeschorte experimenten, waarbij het hiërarchisch bevoegde gezag werd uitgenodigd een besluit te nemen ten aanzien van een kennelijk nog hangende zaak, niet als tardief worden beschouwd, evenmin als de te dier zake tot de Commissie zelf gerichte klacht van 3 januari 1972.

Met betrekking tot deze klacht betoogt verweerster bovendien dat geen enkele ambtenaar aanspraak kan maken op een bepaalde functie, maar slechts recht heeft op een functie in overeenstemming met zijn rang.

Het lijdt geen twijfel dat het bevoegde gezag onder dit voorbehoud de vrijheid heeft om de belangen van de dienst af te wegen en dienovereenkomstig over de verdeling van de functies te belissen. Hier gaat het echter niet om een ambtenaar die zich over de hem toebedachte functie beklaagt, omdat hij deze, zoals wel is voorgekomen, niet bevredigend of niet in overeenstemming met zijn opleiding acht. Het gaat om een protest tegen een besluit tot opschorting van bepaalde werkzaamheden, een besluit dat kennelijk was ingegeven door de bijzondere situatie die was ontstaan ten gevolge van beschuldigingen afkomstig van degene die ook bedoeld besluit had genomen. Men bedenke dat die functies voor geheel 1971 in verzoekers werkprogramma waren voorzien, en ook het jaar daarvoor door hem waren verricht.

We mogen dan ook wel aannemen dat, zonder de gebeurtenissen die aan deze zaak direct ten grondslag liggen — de beschuldigingen van wetenschappelijke oneerlijkheid —, verzoeker zijn onderzoek had kunnen voortzetten. Die veronderstelling wordt onvoldoende weerlegd door de de opmerking in het betwiste besluit, dat dat soort onderzoek niet op het programma van het Centrum stond; ook gedurende de periode dat verzoeker het wel mocht verrichten, was het een werkzaamheid die onder de sectie Biologie ressorteerde, die organisatorisch niet tot het Centrum van Ispra behoort. De omstandigheid dat het betrokken onderzoek niet uitdrukkelijk in het programma van het Gemeenschappelijk Centrum werd vermeld, zou anderzijds niet hebben verhinderd dat het — zoals door verzoeker gesteld en door verweerster niet weersproken — door andere daar werkzame ambtenaren werd voortgezet.

Zo gezien dienen wij de redenen die de Commissie opgeeft om haar afwijzing van verzoekers klacht te rechtvaardigen, als ongenoegzaam te beschouwen.

Overigens krijgt een besluit tot opschorting, dat in verband met het tegen verzoeker lopende vooronderzoek op een gegeven moment gerechtvaardigd kon zijn, maar vervolgens zonder goede reden wordt gehandhaafd, het karakter van een straf.

Aangezien voorts de afwijzing van die klacht nauw verband schijnt te houden met de desinteresse van de Commissie voor de opheldering van de beschuldigingen tegen verzoeker, kan dit besluit worden gezien als een onlosmakelijk accessoir — tenminste in materiële zin — van de onrechtmatige gedraging.

Ofschoon het Hof verweerster stellig niet kan gelasten het betrokken onderzoek officieel door verzoeker te doen hervatten, daar dit een ongepaste inmenging zou zijn in de organisatie van de diensten der Commissie, rechtvaardigen de aangevoerde argumenten ook op dit punt de nietigverklaring van het besluit, hetgeen de Commissie uiteraard zou verplichten de gehele aangelegenheid opnieuw in overweging te nemen.

8. Ten slotte dan de schadevorderingen. Verzoeker eist veroordeling van verweerster tot betaling van 100 000 Bfr. voor de door hem geleden morele en materiële schade als gevolg van de weigering Malvicini te gelasten de beschuldigingen terug te nemen en de resultaten van de betrokken experimenten als juist te erkennen.

In verband met de herformulering van het eerste punt van het verzoek, moet de grond van deze schadevordering eerder worden gezocht in de weigering van de Commissie verzoeker eerherstel te verlenen.

Voorts vordert verzoeker nogmaals 100 000 Bfr voor de morele en materiële schade als gevolg van het verbod zijn onderzoekingen voort te zetten.

De door ons verdedigde toewijzing van verzoekers vordering tot nietigverklaring staat los van de vraag naar de juistheid van de beschuldigingen, waarop de schadevorderingen zijn gebaseerd.

In afwachting van het resultaat der door de Commissie ter zake te nemen stappen bestaat er voor het Hof geen aanleiding zich thans uit te spreken over die als ondergeschikt te beschouwen vorderingen.

Aangenomen immers dat de beschuldigingen juist zouden blijken, zou verzoeker door het onrechtmatige verzuim van de Commissie geen enkele schade hebben geleden. Men kan er de administratieve chef, en dus ook de Gemeenschap, geen verwijt van maken dat kritiek wordt geoefend op een erkend onregelmatige werkzaamheid van een personeelslid, zelfs indien dit een wetenschappelijk onderzoeker is. Het is anders wanneer de kritiek ongegrond zou blijken of de Commissie niet al het mogelijke zou doen om de waarheid aan het licht te brengen. Ten aanzien van de bescherming waarop de persoon van de ambtenaar ook in dit opzicht recht heeft, zij nog opgemerkt dat er alleen dan plaats zou zijn voor schadevergoeding wanneer de aan verzoeker verweten onregelmatigheid door het deskundigenonderzoek niet duidelijk zou kunnen worden vastgesteld.

Buiten het bestek van dit geding valt evenwel een uitspraak over een eventueel verschuldigde schadevergoeding wegens te laat optreden van de Commissie. Een vordering in die zin is immers uitdrukkelijk noch implicite ingesteld: ne eat iudex ultra petita partium. Daarbij komt dat bij de beslissing over de hoofdzaak in elk geval ook die vertraging een rol zal spelen. Indien immers de beschuldigingen tegen verzoeker ongegrond zouden blijken, zou bij de waardering van de geleden schade natuurlijk ook rekening moeten worden gehouden met de vertraging waarmee, door de schuld van de Commissie, verzoekers rehabilitatie tot stand komt.

Elke beslissing ter zake behoort derhalve te worden aangehouden. Deze vorderingen kunnen alleen goed worden beoordeeld in een tweede fase van het onderhavige geding, dat binnen redelijke termijn op verzoek van één der partijen zal kunnen worden heropend.

Ik concludeer derhalve tot nietigverklaring van het bestreden besluit en verwijzing van verweerster in de kosten van het geding.